

DOLNY ZEMPLIN I AGROTURYSTYKA

Michalowce - brama
turystyki na Zemplinie

DOLNY ZEMPLIN I AGROTURYSTYKA

MICHALOVCE
srdce zemplína

Muzea

Zemplinskie Muzeum Michalowce

- Zemplinskie Muzeum w Michalowcach powstało w 1957 roku. Ekspozycje oraz wszystkie kolekcje muzea znajdują się w zabytkowym budynku - barokowa rezydencja /pałac/. Sam pałac, wszystkie dawne obiekty gospodarcze i administracyjne, a także odrestaurowane fundamenty rotundy, które są w muzeum, są ważnym i cennym dziedzictwem kulturowym. W stałych zbiorach zemplinskiego muzeum znajdują się udokumentowane okazy flory, fauny, a także materiały geologiczne i geograficzne z regionu Zemplin, jak również dokumenty kulturowo- historyczne oraz dotyczące rozwoju gospodarczego.

Istnieje w zemplinskim muzeum najstarsza budowla sakralna w mieście - rotunda z podstawą okrągłej łodzi.

Muzeum oraz Centrum kulturalne południowego Zemplinu Trebiszów

- Aby zobaczyć to naprawdę ciekawe muzeum z wieloma bardzo cennymi historycznymi artefaktami, musisz odwiedzić piękny park miejski z francuskim ogrodem. Znaczna liczba wystaw stałych, takich jak: tokajskie winnice i winiarnie z archiwum tokajskich win, historia rolnictwa we wschodniej Słowacji, stroje ludowe i tradycyjne rzemiosło na Zemplinie, historyczne ciągniki i silniki spalinowe, orka parowa i orka kablowa, rozwój młócki we wschodniej Słowacji i różnych znalezisk archeologicznych w powiecie Trebiszów, można zobaczyć w barokowo-klasycystycznym pałacu, który zbudował w 1786 roku hrabia Imre Csáky. Godne uwagi i na pewno obejrzenia są wystawy tematyczne sztuk pięknych, kolekcji filumenistyki (naklejki na pudełka zapalek), etnografii, historii i numizmatyki.

Muzeum wiedzy okraju Królewski Chlmec

- Muzeum Regionalne Medzibodroże i Použe jest jednym z młodszych. Oddane zostało do użytku dopiero w 2006 r., ale jego kolekcje, koncentrujące się na regionie, są naprawdę interesujące.

Muzeum gitar w Sobrancach

- Unikalne muzeum jest jedynym w Europie i jednym z dwóch w swoim rodzaju na świecie. Konkurencję mu sprawia muzeum w amerykańskim Nashville. Wyjątkowym i prawdopodobnie najcenniejszym eksponatem jest gitara marki Gracioso, na której rozpoczął swoją karierę muzyczną George Harrison a została wyprodukowana w sąsiednich Czechach. Jedne ze swoich gitar podarowały muzeum legendy czeskiej i słowackiej sceny muzycznej Petr Janda (Olympic) i Mato Ďurinda (grupa Tublatanka). Oprócz tych rewelacji, można tu zobaczyć zbiór około 200 sztuk elektronicznych gitar i dokumentację Beatlesów od zrodu grupy poprzez wszystkie okresy pracy. Muzeum gitar można znaleźć w centrum Sobraniec, w pobliżu cerkwi.

Solny dom w Wielkich Trakanach

- Dawniej nad Cisą w Wielkich Trakanach był port, gdzie cumowały łodzie i tratwy, które przewoziły sól ze Wschodnich Karpat. Dziś jest to ramię rzeki odłączone, ale barokowy budynek dawnego urzędu solnego przypomina miejscowym i odwiedzającym dawne znaczenie wsi.

W solnym domu powstało muzeum i obejmuje szereg ekspozycji poświęconych głównie transportu soli, sztuce pasterskiej czy też etnografii..

Muzeum Literatury Pavla Horova

- Jednym z naszych najważniejszych poetów i tłumaczy ma swoje muzeum w rodzinnej miejscowości. Znajduje się ono w dawnej szkole a otwarto go w 1987 roku. Można tam zobaczyć dwie tematyczne wystawy poświęcone twórczości literackiej Pavla Horova i literackiej działalności jego rodaków.

Galerie

- Każde większe miasto potrzebuje przestrzeni do prezentacji sztuki malarskiej, czy fotograficznej, lub ludowej. Michalowce nie są wyjątkiem, a więc częścią Centrum Kultury i Oświaty jest galeria i salonik, w którym organizowane są wystawy i prezentacje szerokiej gamy artystów, fotografów, twórców ludowych.

- Przez prawie dwie dekady, na wystawach organizowanych w małej Galerii Centrum Kultury w Michalowcach, cieszyły się uwagą opinii publicznej dzieła wielu artystów profesjonalnych i amatorów. Od 1998 roku, co dwa lata organizuje się malarskie i rzeźbiarskie sympozjum, w ten sposób piękno Zemplina uchwycone poprzez dzieła sztuki trafia do świadomości ogółu i może pozostawić coś dla przyszłych pokoleń.
- Od 2003 roku, Miejskie Centrum Kultury w Wielkich Kapuszanach posiada fotogalerię słynnych fotografów, Roberta i Cornella Capa, których matka Juliana Berkovitsová pochodzi z tego miasta. Robert

Capa był legendarnym fotografem wojennym, który pracował na wielu polach bitew. Jego zawód kosztował go życie na wojnie w Wietnamie, gdy zginął na minie. Brat Cornell był dyrektorem Międzynarodowego Muzeum zdjęć w Nowym Jorku. W galerii można zobaczyć reprodukcję prac obu fotografów, historię i rozwój fotografii, obiektywów i sprzętu fotograficznego. Kolejna część galerii jest używana jako przestrzeń wystawiennicza na prezentację prac współczesnych fotografów.

4

1

3

1

1

5

4

3

2

4

2

3

5

1

- 1 - Zemlinskie muzeum, **Michalowce**
- 2 - Muzeum gitar, **Sobrance**
- 3 - Muzeum oraz Centrum kulturalne południowego Zemplinu, **Trebišov**
- 4 - Muzeum wiedzy o kraju, **Królewski Chlmec**
- 5 - Muzeum literatury P.Horova, **Banowce nad Ondawą**
- 6 - Dom solny, **Wielkie Trakany**

- 1 - Pałac rodziny Majlathowców, **Pribenik**
- 2 - Pałac rodziny Buttkejowców, **Budkowce**
- 3 - Pałac rodziny Rakocznych, **Borsza**
- 4 - Pałac rodziny Sztarajów, **Stare**

- 1 - Drewniany kościółek, **Ruska Bystrá**
- 2 - Drewniany kościółek, **Inowce**
- 3 - Grekokatolicki kościół, **Klokoczów**

- 1 - Winianski zamek, **Winne**
- 2 - Zamek Csonkavar, **Królewski Chlmec**
- 3 - Zamek tibawski, **Tibawa**
- 4 - Zamek Paricz, **Trebišov**
- 5 - Zamek Wielki Kamieniec, **Wielki Kamieniec**
- 1 - Jazda konna, Hipocentrum, **Zemplinska Szirawa**
- 2 - Ranczo Nowa ziemia, **Blotna Polana**

Zamki

- Ruiny brekowskiego zamku widać z daleka, kiedy jedziesz na drodze między Strażskim i Humennym. Został zbudowany w celach obronnych w średniowieczu (13 wieku) i należał do sieci zamków na węgiersko - polskiej drodze. Brekowskie wzgórze zamkowe jest jednym z obszarów o znaczeniu europejskim, do ruin można dojść po zmodyfikowanej ścieżce ze wsi Brekow.

- Tak jak zamek Brekow był również zamek winianski zbudowany w 13. wieku w celu ochrony drogi prowadzącej do Polski. W czasie swojego istnienia wielokrotnie uszkodzony i odbudowany. Później należał do majątku szlachty z Michalowiec, którzy jednak, w połowie 17. wieku, postanowili przenieść się z zamku. Do ruin zamku, można się dostać dwiema ścieżkami. Jedna prowadzi ze wsi Winnei inna nieco bardziej wymagająca z pobliskiej Trnawy nad Laborcem.

Z zamku „Csonkavár” w Królewskim Chłmcu pozostały tylko ruiny. Była to bardziej rezydencji pałacowa, która została zbudowana przez wielmożnego pana Petera Perenyi po bitwie pod Mohaczem (1526). Zamek Csonkavár spotkał ten sam los jak inne zamki w okolicy, zburzenie ich było zemstą za wspieranie powstania przeciw Habsburgom.

- Ruiny tibawskiego zamku znajdują się na wzgórzu nad dawnym kamieniołomem we wsi Podhorod, która leży 15 km od Sobraniec. Zamek został zbudowany w 13. wieku jako strażnica a około sto lat później jest wspominany źródłach historycznych jako spustoszony. Odwiedzający mogą zobaczyć tylko ślady kamiennych fundamentów budynków zamkowych, ale widok na okolicę jest zdecydowanie warty odwiedzin.
- Nowy tibawski zamek oddalony jest od starego około 4 km, i należy już do wsi Chońkovce. Zamek został zbudowany w drugiej połowie 14. wieku. Obecnie można znaleźć zachowane fundamenty budynku średniowiecznego zamku.
- Zamek Paricz można znaleźć bezpośrednio w parku miejskim w Trebiszowie. Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z 1254. Jako właściciela podaje się magistra Andronika, syna wojewody Parisa. Później zamek został przebudowany także przez innych właścicieli – Drugethów, którzy dobudowali trzypiętrowy pałac i kamienną, mурowaną fortyfikację. Obecnie jest zachowana jedynie część ściany.

- Architektonicznym i historycznym zabytkiem wsi Wielki Kamieniec jest gotycki zamek, który stoi na wzgórzu, na skraju wsi. Według dokumentów historycznych od 1280 był w posiadaniu dzieci szlachcica Szymona. W 1459 roku zamek otrzymał Jan Hunyadi.

Zamki

- Pałac rodziny hrabiego Majlátha, położony w Pribeniku został zbudowany w 1789 i miał parterowy barokowy charakter. Później była do niego dobudowana kaplica, która teraz służy jako kościół rzymskokatolicki. Dwór został niedawno odnowiony i starannie odrestaurowany do pierwotnego piękna. Park wokół zamku jest bardzo ładnie utrzymany. Wieś Pribenik znana jest również z tradycji hodowli koni, założonej przez hrabiego J. Majlátha

- Jednym z najważniejszych zabytków wsi Budkowce jest późno-renesansowy pałac rodziny Buttkayowców z roku 1617. Znajduje się na niewielkim placu w centrum wsi i służy teraz jako siedziba ośrodka medycznego i apteki.
- Renesansowo - barokowy dwór w miejscowości Stare jest niezaprzeczalnie jednym z najcenniejszych zabytków kultury w powiecie Michalowce. Jego początki sięgają 17. wieku, kiedy należał do rodziny Sztáray. Późniejsi mieszkańcy zamku, ówczesny wojewoda zemplinski Jan Filip Sztáray i jego żona, przebudowali go w klasycystyczno – barokowym stylu. Gwałtowna śmierć Stefana Sztaraya kończy historię ich rodu we wsi Stare. Od 1990 roku jest własnością gminy, a obecnie jest częściowo odrestaurowany.
- W pałacu we wsi Borsza urodził się ważny przywódca powstania antyhabsburskiego Franciszek II Rakoczi. Pierwotnie stał na tym miejscu zamek z fosą, ale stopniowo właściciele przebudowali go na reprezentacyjno – obronną feudalną siedzibę w stylu renesansowym. Obecnie zamek stał się muzeum artefaktów związanych z historią pałacu i rodziną Rakoczych.

Drewniane kościoły i budynki sakralne

- Drewniany kościół w Ruskiej Bystrej jest cenną pamiątką historyczną. W 2008 roku, wraz z siedmioma innymi budynkami został wciągnięty na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Przyrody UNESCO. Grekokatolicki kościół jest pod wezwaniem św. Mikołaja. Struktura typu Rustic składa się z trzech części. Jednym z nich jest pokój ołtarz, drugim łódź i trzecim niska wieża. Ołtarzem jest pokój o 6-kątowym kształcie. Wnętrze jest urządzone w stylu barokowym i rokoko, jak i cały budynek pochodzi z początku 18. wieku.

- Trochę młodszy od drewnianego kościoła w Ruskiej Bystrej jest kościół grekokatolicki pw. św. Michała Archanioła w Inowcach. Został on wybudowany w 1836 roku. Najciekawsze ikony w kościele są Pieta z roku 1842 wykonana przez mistrza Michała Mankowicza.

- Gmina Ruska leży kilka kilometrów od Wielkich Kapuszan w pobliżu granicy z Ukrainą. Dumą tej pogranicznej wsi jest kościół rzymskokatolicki, w którym podczas rekonstrukcji podłóg odnaleziono szczątki słynnego egerskiego zamkowego kapitana Istvana Doboa. Był pochowany w kościele w 1572 roku. Szczątki zostały uroczystie pochowane ponownie w zrekonstruowanym grobowcu znajdującym się w świątyni.
- Klokoczów to nie tylko ośrodek wypoczynkowy Zemplinska Szirawa, jest także ważnym miejscem pielgrzymek. W kościele we wsi jest tłoczno z powodu cudownego obrazu. Pielgrzymka i festiwale odbywają się w sierpniu, w święto Wniebowzięcia.

Agroturystyka i turystyka wiejska

- Teren dolnego Zemlinu swoim charakterem robi wszystko na rzecz rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej. Jeździectwo turystyczne i sportowe oraz hipoterapia są dodatkowymi usługami w centrach turystyki wiejskiej i agroturystyki.
- Hipocentrum Horka-Zemplinska Szirawa koncentruje się na świadczeniu usług turystycznych, zwłaszcza w jeździe. Dwa odkryte parkury są przeznaczone dla wymagających klientów, którzy mają już pewne doświadczenie w jeździe. Jeśli chcesz nauczyć się jeździć, są tam dla ciebie instruktorzy nauki jazdy.
- Nowa ziemia ranczo znajduje się w powiecie Sobrance na końcu wsi Błotna Polana. Ranczo jest miejscem spokoju, odpoczynku i relaksu w pobliżu Senianskich stawów, ważnych obszarów ornitologicznych.
- Jeździecki wyścig Pribenik staje się co roku bardziej atrakcyjnym wydarzeniem nie tylko dla sportowych pasjonatów. Konkurs w skokach odbywa się na terenie miejscowej szkoły, zazwyczaj w maju.

Zabytki techniki

- Most linowy, który łączy wieś Ptruksza i Botany przez rzekę Latorica jest, jedną z największych atrakcji Zemplina. Wiszący most, siedem metrów nad rzeką, ma 106 metrów długości i został zbudowany w 1968 roku przez miejscowych pracowników, którzy skrócili dojazd do stacji kolejowej w Czarnej nad Tisou. Most ten jest najbardziej popularną atrakcją i jest używany przez pieszych i rowerzystów.
- Vihorlatska wąskotorówka (760 mm szerokości),pomagała w przewozie drewna, węgla, kamienia i różnych produktów żelaznych do Michalowce i Užgorodu. Najciekawsza z tego jest kolej wąskotorowa Michalowce - Remetske Hamre - Morskie oko i odgałęzienia. Trasa wynosiła 43 km i prowadzi przez równiny i pogórze wewnątrz gór Wyhorlatu. Trasa została uruchomiona w chwili ustanowienia Republiki Czechosłowackiej i działała aż do początku lat 70-tych 20. wieku.

- Młyny wodne w miejscowościach Wyszna Rybnica, Hnojne, Jenkowce i Ruskowce oraz wodny tartak tworzą teraz narodowe wartości kulturowe dla zachowania oryginalnej architektury i wyrafinowanego sprzętu technicznego. W Ruskowcach z pierwotnego młyna z roku 1589 zachowała się turbina, która nadal jest używana jako część małej elektrowni wodnej i jest chronionym zabytkiem techniki.
- W rejestrze narodowego dziedzictwa kulturowego, również znajdują się podziemne piwnice, odkopane w 1567 w glebie torfowej, w gminach Mała i Duża Trnia i Winiczki. Początkowo jednak, zostały zbudowane dla innych celów - jako schronienie przed najazdami wojsk tureckich. Dzisiaj w nich przez cały rok dzięki stałej temperaturze dojrzewają najwspanialsze wina tokajskie.

Materiał ten został opracowany przy wsparciu finansowym
Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w projekcie
Michalowce – brama turystyki Zemplina.

UNIA EUROPEJSKA

**Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego -
Inwestujemy w waszą przyszłość**

www.dolnyzemplin.sk

Zdjęcie: Ing. Ľudovít Földy, Szemán Tibor, Mgr. Maroš Pavlinský,
Richard Max, archiwum Media Group, s.r.o. a Excel enterprise, s.r.o.

Projekt graficzny: Excel enterprise, s.r.o.